

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **stěžovatele R. P.**, zast. Mgr. Evou Oncirkovou, advokátkou v Karlových Varech, Horova 12, **za účasti Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky,** se sídlem v Praze, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 18. 6. 2003, č. j. 59 Az 119/2003 -23,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 18. 6. 2003, č. j. 59 Az 119/2003 – 23, byl odmítnut opravný prostředek stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 8. 6. 2002, č. j. OAM-2599/VL-20-17-2002, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 uvedeného zákona a dále bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Ministerstvo svoje rozhodnutí odůvodnilo tím, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu a že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu byly soukromé problémy stěžovatele s bývalým partnerem své přítelkyně. Dále neshledalo ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny a po posouzení osobní situace stěžovatele a poměrů na Ukrajině ani podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu, stejně tak jako překážku vycestování na straně stěžovatele.

Stěžovatel napadl rozhodnutí Ministerstva vnitra včas podaným opravným prostředkem, v němž uvedl, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí a žádá o prozkoumání jeho žádosti.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, podaný opravný prostředek odmítl, neboť nesplňoval zákonem požadované náležitosti a stěžovatel neodstranil vady podání ani po výzvě soudu.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které uplatnil důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s. ř. s.). Důvody pro podání kasační stížnosti spatřuje v tom, že v řízení byla porušena ustanovení s. ř. s. o jeho právech. Stěžovatel sice obdržel výzvu k doplnění opravného prostředku, ale nerozuměl tomu, jakým způsobem má svůj opravný prostředek doplnit, a to z toho důvodu, že neovládá český jazyk. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že bylo porušeno jeho zákonné právo na jednání ve své mateřštině, které mu dává ust. § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.), ve spojení s § 64 s. ř. s. Soud měl dle jeho názoru předmětné listiny s výzvou k doplnění opatřit úředním překladem do jeho mateřštiny, aby jim tak mohl porozumět. Sdělení, že opravný prostředek doplní, mu psal známý, který mu však nevysvětlil, jak a do kdy musí takovéto doplnění provést. Stěžovatel se domníval, že z jeho opravného prostředku je patrné, čeho se domáhá a že svá skutková tvrzení doplní při ústním jednání, o které žádal. Navíc ho podepsaný soud nepoučil ani o jeho právu žádat o ustanovení zástupce k ochraně jeho zájmů v řízení ve smyslu § 36 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel dále navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z toho důvodu, že hrozí, že bude nucen opustit Českou republiku ještě před konečným rozhodnutím o jeho právu na azyl, kdy bude vystaven nebezpečí souvisejícímu s pobytem ve své zemi.

Ministerstvo vnitra ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že ji považuje za neopodstatněnou a účelovou, stejně tak jako návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť ze správního spisu je patrné, že stěžovatel v letech 1998 a 1999 pobýval v České republice a pracoval zde, do České republiky pak přijel znovu za prací v září roku 2001. Na Ukrajinu se vrátil pouze pro družku, její dítě a její matku. Nemůže přesvědčivě tvrdit, že výzvě k doplnění opravného prostředku nerozuměl proto, že neovládá český jazyk, když i všechna jednání s českými úřady k obstarání povolení k pobytu a získání zaměstnání musela být vedena pouze v českém jazyce. Dále uvedlo, že právo účastníka řízení jednat před soudem ve své mateřštině se týká pouze ústního jednání před soudem, jinak je na soudu, aby určil, kdy a za jakých okolností vyjde najevo potřeba ustanovit účastníku řízení tlumočníka.

Z obsahu předloženého soudního a správního spisu vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 16. 5. 2002 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že má ukrajinskou národnost a státní příslušnost, nebyl členem žádné politické strany, ve své vlasti nebyl nikdy trestán, a že o azyl žádá z důvodu pronásledování bývalým partnerem své přítelkyně, což také potvrdil i ve vlastnoručně psaném prohlášení. Tuto žádost Ministerstvo vnitra zamítlo jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být pronásledován z důvodů uvedených v § 12 tohoto zákona, a rovněž mu neudělil azyl podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 cit. zákona. Uvedené rozhodnutí napadl stěžovatel opravným prostředkem ze dne 17. 6. 2002,

v němž pouze uvedl, že nesouhlasí s vydaným rozhodnutím a žádá soud o přezkoumání jeho žádosti. Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, který věc převzal od Vrchního soudu v Praze dle čl. II bodu 1. zákona č. 519/2002 Sb., který byl změněn zákon o azylu, vyzval stěžovatele usnesením ze dne 18. 3. 2003, č. j. 59 Az 119/2003 – 14, k odstranění vad opravného prostředku a jeho doplnění, neboť neobsahoval zákonem stanovené náležitosti, a to označení výroků rozhodnutí, které napadá, žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, označení důkazů k prokázání svých tvrzení a návrh výroku rozsudku. Usnesením byl stěžovatel poučen jak o způsobu, jakým má doplnění provést, tak i o následcích neodstranění uvedených vad. K doplnění a upřesnění opravného prostředku soud stanovil stěžovateli lhůtu 3 týdnů ode dne doručení usnesení. Uvedené usnesení s poučením o právu vznést námitku podjatosti soudců, poučením o účinnosti soudního řádu správního a výzvou, zda souhlasí s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání, bylo stěžovateli doručeno dne 14. 5. 2003. Na shora uvedené písemnosti reagoval stěžovatel podáním ze dne 15. 5. 2003 v českém jazyce, v němž uvedl, že trvá na projednání věci při jednání, kterého se chce zúčastnit; doplnění opravného prostředku provede ve stanovené lhůtě, popř. požádá o její prodloužení, což však neučinil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadené usnesení a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 18 odst. 1 občanského soudního řádu, který se použije pro řízení ve správním soudním soudnictví přiměřeně ve smyslu § 64 soudního řádu správního, účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Dle odst. 2, věty prvé, cit. ustanovení účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo.

Podle § 36 odst. 1 soudního řádu správního účastníci mají v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Shora citovaná ustanovení soudního řádu správního a občanského soudního řádu je nutno vyložit tak, že poučení o procesních právech (§ 36 odst. 1 s. ř. s.) je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je toho podle stavu řízení pro něj zapotřebí. O právu jednat ve své mateřštině (§ 18 odst. 1, věta druhá, o. s. ř.) proto poučí soud účastníka tehdy, jestliže v průběhu řízení zjistí, že tento neovládá jazyk, kterým se jednání vede. V dané věci však s ohledem na shora uvedené taková situace nenastala, neboť stěžovatel na výzvu soudu k odstranění vad podání a další zaslané písemnosti reagoval v českém jazyce tak, že bylo nepochybné, že všem zaslaným písemnostem v českém jazyce porozuměl.V průběhu soudního řízení proto nevyšlo najevo, že stěžovatel neovládá jazyk, kterým se jednání vedlo. Shora uvedené lze uzavřít tak, že samotná skutečnost, že účastníkem řízení je cizí státní příslušník, sice může být podle konkrétních okolností předpokladem, že soud bude povinen přistoupit k poučení účastníka o jeho právu jednat ve své mateřštině, sama o sobě bez dalšího mu však povinnost poučit účastníka o uvedeném právu nezakládá.

Pokud důvod kasační stížnosti stěžovatel spatřoval ve vadě řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nebo v nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, nelze se s touto stížností ztotožnit. Nejvyšší správní soud totiž neshledal

žádnou vadu řízení před soudem, neboť krajský soud v dané věci zcela v souladu s ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. poučil stěžovatele řádně o jeho procesních právech a povinnostech v takovém rozsahu, aby v řízení neutrpěl újmu, a bylo jen a pouze na něm, aby na výzvu soudu k odstranění vad návrhu na zahájení řízení reagoval tak, aby tento návrh byl věcně projednatelný. Pokud tak neučinil, nelze důsledky z toho vyplývající přenést na soud s odkazem, že soud ho nepoučil o jeho procesních právech a povinnostech. Krajský soud proto nepochybil, jestliže opravný prostředek stěžovatele odmítl.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Další účastník nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. 11. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu